

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση α) της από 22.11.2022 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς - Έργο XI, Παράρτημα 13 της από 6.9.2018 κύριας Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος" και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας και β) της από 22.11.2022 Τροποποίησης της από 6.9.2018 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος" και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας»

I. Γενικά

A. Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής, αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη (Α΄-Δ΄) και δεκαέξι (16) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Με το Μέρος Α΄ (άρθρο πρώτο) αποκτά ισχύ νόμου η από 22.11.2022 Επιμέρους Σύμβαση Δωρεάς - Έργο XI, Παράρτημα 13 της από 6.9.2018 κύριας Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας, καθώς και Παράρτημα, το οποίο συνοδεύει τη σύμβαση και περιλαμβάνει το πλαίσιο και τις παραδοχές των συμβαλλομένων μερών για τη μεταξύ τους συνεργασία (ωρίμανση, σχεδιασμός,

υλοποίηση προγράμματος), εν όψει της κύρωσής της διά του παρόντος νομοσχεδίου. Αντικείμενο της σύμβασης είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πενταετούς επιστημονικού προγράμματος για την ενίσχυση του τομέα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων και τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας στις δημόσιες δομές ψυχικής υγείας. Οι άξονες υλοποίησης του έργου είναι οι εξής: 1) Σύσταση και δραστηριοποίηση Πανελληνίου Δικτύου Αναφοράς για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων, με κατά τόπους Κέντρα, μέσω της δημιουργίας και υποστήριξης δικτύου επαγγελματιών ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης, της ανάπτυξης, υλοποίησης, διάδοσης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εργαλείων, της διεξαγωγής και υποστήριξης ερευνητικών πρωτοβουλιών για την παιδική ψυχική υγεία, καθώς και της ευαισθητοποίησης στα ζητήματα αυτά. Τα κέντρα θα απασχολούν προσωπικό, που θα προσληφθεί από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία - Διαχειριστή του έργου, υπό την επιστημονική και κλινική εποπτεία της αντίστοιχης Κλινικής, σύμφωνα και με σχετικό Κώδικα Δεοντολογίας και Πρωτόκολλο Παιδικής Διασφάλισης και Προστασίας. 2) Εκπόνηση από το Δίκτυο Αναφοράς, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας «Child Mind Institute» (έδρα η Νέα Υόρκη), εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που θα απευθύνονται σε όλους τους επαγγελματίες υγείας, στα στελέχη της δημόσιας εκπαίδευσης και σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας, με θέματα για τις «Βασικές Αρχές Ψυχικής Υγείας και Παιδικής Προστασίας» και τις «Εξειδικευμένες Ψυχοθεραπευτικές Μεθόδους». 3) Ανάπτυξη εργαλείων ηλεκτρονικής μορφής και ψηφιακών μέσων τηλε-ψυχιατρικής για κλινικούς και ερευνητικούς σκοπούς του τομέα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων. 4) Ανάπτυξη μεθοδολογίας και εργαλείων για τη συμμετοχή και «ενεργή εμπλοκή» εφήβων σε συμβουλευτικές ομάδες του προγράμματος, με στόχο τη συζήτηση, εξοικείωση και διαβούλευση επί των σχετικών ζητημάτων. Περαιτέρω, με την υπό κύρωση σύμβαση, το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει τη δέσμευση να διευκολύνει την απρόσκοπτη υλοποίηση του έργου κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης του προγράμματος, μετά δε το πέρας της ανωτέρω φάσης, να διαθέτει ίδιους πόρους για τη συνέχιση της λειτουργίας του Δικτύου και των επί μέρους Κέντρων Αναφοράς, που θα ενσωματωθούν στις αντίστοιχες κλινικές και δομές ψυχικής υγείας. Στη σύμβαση ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, η αξιολόγηση και περαιτέρω αξιοποίηση του προσωπικού, με παραπομπή στην κείμενη νομοθεσία, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση του έργου των ανωτέρω Μονάδων, καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, ο προϋπολογισμός και η πιστοποίηση της ολοκλήρωσής του, περιλαμβάνονται δε και άλλοι όροι - συνήθειες επί παρομοίων συμβάσεων.

Με το Μέρος Β´ (άρθρο δεύτερο) αποκτά ισχύ νόμου η από 22.11.2022 Τροποποίηση της από 6.9.2018 Σύμβασης μεταξύ των ανωτέρω συμβαλλομένων, που κυρώθηκε με τον ν. 4564/2018 και ρυθμίζει το συμβατικό πλαίσιο, τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση, εκ μέρους του Ιδρύματος, δωρεών για την ενίσχυση και αναβάθμιση υποδομών του τομέα της Υγείας στην Ελλάδα. Με την εν λόγω σύμβαση μεταβάλλεται ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. του φορέα υλοποίησης του έργου (ανώνυμη εταιρεία ειδικού σκοπού με την επωνυμία «Πρωτοβουλία για την Υγεία Α.Ε.»).

Στο Μέρος Γ´ (άρθρα τρίτο - δέκατο πέμπτο) περιλαμβάνονται διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας. Ειδικότερα: Καθορίζονται οι διαδικασίες παροχής οικονομικής ενίσχυσης, στο πλαίσιο του έργου «Υλοποίηση Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης της Δημόσιας Υγείας "Σπίρος Δοξιάδης"», για τη διενέργεια πράξεων προληπτικής οδοντιατρικής φροντίδας σε φυσικά πρόσωπα ηλικίας έξι έως δώδεκα (6-12) ετών, μέσω ψηφιακής χρεωστικής κάρτας (άρθρο τρίτο), θεσπίζονται ρυθμίσεις για την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε δομές υγείας, με την ένταξη στο υφιστάμενο πλαίσιο σχετικών εργασιών και σε κτήρια δημοσίων δομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (άρθρο τέταρτο), παρατείνεται η διάρκεια κάλυψης της μισθοδοσίας και λοιπών εξόδων λειτουργίας των Τοπικών Ομάδων Υγείας, που αντλείται από πόρους Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος (άρθρο πέμπτο), θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη νομιμοποίηση συγκεκριμένων δαπανών για την εξόφληση υποχρεώσεων των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., Υγειονομικών Περιφερειών, Κέντρων Υγείας (εξέταση δειγμάτων βιολογικού υλικού), για την εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών νοσοκομείων (εξέταση δειγμάτων βιολογικού υλικού), καθώς και για τη νομιμοποίηση δαπανών νοσοκομείων και πανεπιστημιακών κλινικών (άρθρο έκτο). Εξ άλλου, τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου εννενηκοστού του ν. 4812/2021 και παρατείνεται το χρονικό διάστημα ρύθμισης της διαδικασίας και του τρόπου υπολογισμού των πάσης φύσεως εκπτώσεων, επιστροφών και ωφελημάτων δημόσιων νοσοκομείων από αγορές φαρμάκων, που υλοποιούνται με τον μηχανισμό αυτόματης επιστροφής - «claw back» (βλ. παρατηρήσεις της από 28.6.2021 Έκθεσης της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του άρθρου εξηκοστού τρίτου του νομοσχεδίου «Κύρωση της από 24.3.2021 τροποποίησης της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς για το Έργο Ι [Παράρτημα 5 του ν. 4564/2018] και της από 13.5.2021 τροποποίησης της από 6.9.2018 σύμβασης δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωνικός Φελέξ Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος" και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενί-

σχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας και των Παραρτημάτων της, ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες διατάξεις»). Περαιτέρω, θεσπίζονται ρυθμίσεις για την κινητικότητα νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού μεταξύ όλων των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας (άρθρο όγδοο), αναγνωρίζεται η προϋπηρεσία ιατρικού προσωπικού της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας του νοσηλευτικού ιδρύματος «ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΤΥΝΑΝ» (άρθρο ένατο), τροποποιούνται οι διατάξεις για τη διάρκεια απόσπασης και τη συχνότητα ανανέωσης αποσπάσεων προσωπικού από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, τους φορείς του και τις Υγειονομικές Περιφέρειες στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία Α.Ε.» (άρθρο δέκατο), θεσπίζεται δυνατότητα παράτασης συμβάσεων υπηρεσιών αρχειοθέτησης και διαχείρισης αρχείου του Ε.Ο.Π.Π.Υ. (άρθρο ενδέκατο), ρυθμίζεται η παράταση της διάρκειας των συμβάσεων αποθήκευσης, φύλαξης και μεταφοράς των εμβολίων κατά της νόσου του κορωνοϊού 2019 (COVID-19), και στη θέση του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Προστασίας υπεισέρχεται το Υπουργείο Υγείας (άρθρο δωδέκατο), ορίζεται το Υπουργείο Υγείας ως αποκλειστικά αρμόδιο για την τήρηση, φύλαξη και εν γένει διαχείριση των αρχείων ιατρικών δεδομένων από τον εμβολιασμό του πληθυσμού κατά της νόσου του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο δέκατο τρίτο), και αναδιαμορφώνεται το νομικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Ινστιτούτου Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας, το οποίο μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία, που συγχωνεύεται με την «ΦΑΡΜΕΤΡΙΚΑ Α.Ε.», και καθορίζονται εκ νέου οι καταστατικοί σκοποί του, καθώς και ο τρόπος επίτευξής τους (άρθρο δέκατο τέταρτο). Με το άρθρο δέκατο πέμπτο καταργείται η διάταξη του άρθρου 63 του ν. 4872/2021 («Ζητήματα δημοσίων συμβάσεων για την εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμού»), λόγω του ότι εισάγονται οι ρυθμίσεις του άρθρου δωδέκατου (παρ. 1) του παρόντος.

Στο Μέρος Δ' περιλαμβάνεται το άρθρο δέκατο έκτο, που ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλόμενους),

είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. ΣΤΕ 880/2016 και 21/2019, καθώς και Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 184 επ., σύμφωνα με τον οποίο, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας).

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επισημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν ισχύ τυπικού νόμου και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας [βλ., ενδεικτικά, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή “Αιτωλοακαρνανία”» (ν. 4524/2018), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης – Κατασκευής – Χρηματοδότησης – Λειτουργίας – Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης και Μελέτη – Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4612/2019), «Κύρωση της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο Ι και της από 3.2.2020 τροποποιητικής σύμβασης της από 3.6.2019 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο VI μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας» (ν. 4667/2020), «Κύρωση της από 24.06.2021 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων της από 31.05.2007 Σύμβασης Παραχώρησης για το Έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος (Ε65)» που κυρώθηκε με τον ν. 3597/2007 (Α΄ 168), όπως αυτή τροποποιήθηκε: 1) με την από 28.11.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρη-

σης» που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4219/2013 «Κύρωση των Συμφωνιών Τροποποίησης των συμβάσεων παραχώρησης των μεγάλων οδικών έργων και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Α΄ 269), 2) με την από 19.12.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της από 28.11.2013 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α΄ 176)» και 3) με την από 11.12.2018 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4586/2018 (Α΄ 217)» (ν. 4817/2021)].

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου τρίτου

Στην παρ. 8 ορίζονται τα εξής: «Το χρηματικό ποσό δύναται να χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τα Πρόσωπα της παρ. 3 για την πραγματοποίηση πράξεων προληπτικής οδοντιατρικής Φροντίδας στον ανήλικο δικαιούχο της παρ. 1 και δεν είναι επιτρεπτή οποιαδήποτε μεταφορά σε τρίτο πρόσωπο εκτός των ανωτέρω ή η ανάληψή του». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο να διαγραφεί η φράση «δύναται να», για λόγους σαφήνειας, καθώς στο νομοσχέδιο ως δυναμική ορίζεται η επιλογή των ενδιαφερομένων, που ασκούν τη γονική μέριμνα ή επιμέλεια, να ενταχθούν στο πρόγραμμα προς όφελος των ανηλικών δικαιούχων.

2. Επί του άρθρου δωδέκατου

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 ορίζονται τα εξής: «Οι συμβάσεις που έχουν συναφθεί και παραταθεί από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 63 του ν. 4872/2021 (Α΄ 247), για την εξασφάλιση υπηρεσιών διάθεσης των εμβολίων κατά του κορωνοϊού COVID-19 και των αναλωσίμων τους στα εμβολιαστικά κέντρα της επικράτειας, ήτοι για την εξασφάλιση υπηρεσιών αποθήκευσης, φύλαξης και μεταφοράς τους στα εμβολιαστικά κέντρα, καθώς και κάθε είδους παρεπόμενων υπηρεσιών, σχετικών με την ασφαλή τους διάθεση, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών ασφάλισής τους, κατά τη διαδικασία αποθήκευσης και μεταφοράς τους, παρατείνονται αυτοδίκαια από τη λήξη τους έως την 30ή.6.2023.». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους νομοτεχνικούς, πριν από τη λέξη «παραταθεί» να προστεθεί η φράση «των οποίων η διάρκεια έχει», και

η φράση «παρατείνονται αυτοδίκαια από τη λήξη τους» να αντικατασταθεί από τη λέξη «ισχύουν».

Αθήνα, 24 Ιανουαρίου 2023

Ο εισηγητής
Δρ Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών